

9. Пчелянський Д., Воїнова С. Штучний інтелект : перспективи та тенденції розвитку. *Automation of Technological and Business Processes*. 2019. № 11 (3). С. 59–64.

10. Стратегія розвитку штучного інтелекту в Україні : монографія / за заг. ред. А. І. Шевченко. Київ, 2023. 305 с.

Максимчук Анастасія Олександрівна – здобувачка СВО бакалавра факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)). **Наукові інтереси:** *Методика навчання літератури.*

Альона Сагайдак

Наук. керівник – к. пед. н., доц. Солодюк Н. В.

МЕТОДИЧНА СПЕЦИФІКА ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Анотація. У статті актуалізовано проблему використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української літератури, подано класифікацію інформаційно-комунікаційних технологій і охарактеризовано можливості їх застосування в літературній освіті.

Ключові слова: загальноосвітня школа, методика навчання, українська література, інформаційно-комунікаційні технології навчання.

Annotation. The article highlights the issue of using information and communication technologies in Ukrainian literature classes, provides a classification of information and communication technologies, and describes their potential applications in literary education.

Keywords: *general education school, teaching methods, Ukrainian literature, information and communication technologies in education.*

У сучасному світі інформаційно-комунікаційні технології стали невід’ємною складовою різних сфер життя, і освіта не є винятком. Використання ІКТ у навчальному процесі має особливе значення, адже вони сприяють підвищенню якості освітнього процесу, розвитку критичного мислення, творчого потенціалу та комунікативних навичок учнів.

Проблему інформаційно-комунікаційних технологій досліджують вітчизняні педагоги О. Авраменко, Г. Бійчук, А. Віннічук, О. Ісаєва, В. Крупка, В. Сахацька, Н. Солодюк, Г. Токмань, В. Уліщенко, В. Шуляр, Т. Яценко та ін.

Методика використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української літератури полягає у впровадженні цифрових ресурсів задля підвищення ефективності освітнього процесу, заохочення інтересу учнів до предмету, а також розвитку їхньої творчості та логічного мислення. Це охоплює використання інтерактивних презентацій, організацію віртуальних екскурсій до літературних музеїв, аналіз творів із застосуванням онлайн-інструментів і створення учнями власного цифрового контенту [2, с. 17].

Слід означити основні методичні прийоми використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української літератури:

1. Використання мультимедійних ресурсів:

- інтерактивні презентації, що допомагають візуалізувати складні теми (наприклад, історико-культурний контекст твору або біографію письменника);
- відео- та аудіоматеріали: екранізації, художнє читання творів відомими акторами, документальні фільми про літературних діячів.

2. Інтерактивні завдання та ігри:

- онлайн-вікторини, кросворди, тести, що сприяють закріпленню знань учнів у формі гри;
- групові проєкти на онлайн-платформах, наприклад створення інтерактивного словника літературних термінів або карти ключових місць, пов'язаних із літературою.

3. Дистанційне навчання і взаємодія:

- освітні платформи для проведення уроків, обговорення літературних творів, надання зворотного зв'язку та активного спілкування з учнями;
- вебінари та онлайн-зустрічі з письменниками або літературними критиками.

4. Сприяння розвитку творчих навичок учнів:

- власні медіапроєкти учнів: блогм, відеоролики, подкасти або електронні книги за мотивами вивчених творів;
- цифрові інструменти для текстового аналізу: пошук ключових слів, визначення тематики твору, візуалізація взаємозв'язків між літературними героями.

5. Ознайомлення учнів з історико-культурним контекстом:

- віртуальні екскурсії до музеїв письменників або значущих для їхньої творчості місць;
- доступ до унікальних матеріалів через електронні архіви або цифрові бібліотеки, включаючи рідкісні видання, рукописи або листування [6].

Цілісне поєднання таких методик дозволяє не лише урізноманітнити уроки української літератури, а й сприяє поглибленню знань учнів, формуванню в них аналітичного мислення і розвитку креативності.

Використання інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української літератури забезпечує більш особистісну спрямованість навчального процесу, збагачує його емоційний і пізнавальний аспект, а також стимулює різноманітні види навчальної активності учнів. Цей підхід сприяє аналізу та інтерпретації художніх творів, організації самостійної дослідницько-пізнавальної діяльності, створенню і

взаєморецензуванню навчальних проєктів. Завдяки ефективному поєднанню фундаментальних знань із літератури та базових навичок із інформатики досягається комплексне формування ключових компетенцій учнів. Зокрема, це стосується читацької компетенції, яка охоплює взаємодію з художнім словом, його аналіз, виразне читання та декламування; інтерпретаційної компетенції, що передбачає розуміння твору та формування власної оцінки; літературознавчої компетенції, яка включає знання про художню літературу та її суспільну роль; інформаційної компетенції, яка вчить працювати з різними джерелами літературної інформації; бібліотечно-бібліографічної компетенції для грамотного орієнтування у книжковому просторі; а також мистецької компетенції, яка сприяє створенню власних творчих робіт на літературну тематику [6].

Отже, застосування інформаційно-комунікаційних технологій на уроках української літератури забезпечує особистісно орієнтований та компетентнісний підхід і активізує різні види навчально-пізнавальної діяльності, сприяє розвитку ключових інформаційно-комунікаційних та предметних читацьких компетенцій учнів. Упровадження інформаційно-комунікаційних технологій робить навчальний процес більш сучасним та ефективним.

Література

1. Білоус Н. В. Застосування мультимедійних технологій під час вивчення кіноповісті О. Довженка «Україна в огні». *Українська література в загальноосвітній школі*. 2014. № 1. С. 28–30.
2. Гуревич Р. С. Впровадження комп'ютерних технологій у навчально-виховний процес закладів освіти. Вінниця : ВДПУ, 1999. 30 с.
3. Жила С. О. Кіномистецтво на уроках літератури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2002. № 1. С. 55–58.

4. Михайлюк Д. Р. Комп'ютерно-орієнтовані телекомунікаційні технології на уроках мови та літератури. *Вивчаємо українську мову та літературу*. 2015. № 10. С. 2–12.

5. Наукові основи методики літератури: навч.-метод. посіб.; за ред. Н. Й. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.

6. Олійник А. А. Використання ІКТ на уроках мови та літератури як засіб зацікавлення учнів. 2015. URL: <https://surl.li/pjkmht>

7. Солодюк Н.В., Сахацька В.В., Олексенко В.М. Вплив цифрових технологій на сучасну педагогіку: можливості та виклики для навчального процесу. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 2(42). С. 1660–1673.

Сагайдак Альона Миколаївна – здобувачка СВО бакалавра факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)).
Наукові інтереси: методика навчання літератури.

Анна Ткач

Наук. керівник – к. пед. н., доц. Солодюк Н.В.

ВЕБКВЕСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФОРМУВАННЯ ТВОРЧИХ УМІНЬ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (НА ПРИКЛАДІ ТВОРУ І. НЕЧУЯ- ЛЕВИЦЬКОГО «КАЙДАШЕВА СІМ'Я»)

Анотація. У статті розглянуто теоретичні засади та практичні можливості використання технології вебквесту як інструменту формування творчих умінь учнів на уроках української літератури. Проаналізовано сутність поняття «вебквест», його структурні компоненти та дидактичний потенціал. На прикладі повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я» розроблено конкретний зразок вебквесту з